

Temat lekcji: Przegląd płazów.

Przeczytaj poniższy tekst ☺

Na terenie Polski występuje obecnie tylko 18 gatunków płazów. Z powodu na przykład zasypywania niewielkich stawów, gdzie mogą się rozmnażać, oraz zanieczyszczenia środowiska jest ich coraz mniej. Dlatego **wszystkie gatunki płazów w Polsce są objęte ochroną.**

Spośród płazów ogoniastych najpospolitsze w kraju są **traszki**. To niewielkie zwierzęta żyjące w zarośniętych stawach i jeziorach. Z końcem lata wychodzą na ląd i ukrywają się w wilgotnych miejscach. Polują zwykle nocą. Od jesieni szukają sobie miejsca na zimowe kryjówki, najczęściej zagrzebując się w ziemi. Niektóre osobniki zimują na dnie zbiorników, zagrzebane w mule.

Całkiem inaczej żyje **salamandra plamista**. Jest to zwierzę lądowe, spotykane na południu Polski w wilgotnych liściastych lasach. Zapłodnione jaja rozwijają się w organizmie samicy. Kiedy larwy się wykluwają, samica znosi je wprost do wolno płynącego strumienia lub kałuży. Dorosłe salamandry źle pływają i toną w szybko płynącej bądź głębokiej wodzie.

Żaby w Polsce dzieli się na zielone i brunatne. Żaby zielone, np. żaba jeziorkowa, większość czasu spędzają w wodzie. Żaby brunatne, np. żaba trawna, chętnie wychodzą na ląd, a do wody wracają głównie w okresie rozrodu.

Ropuchy są płazami prowadzącymi lądowy tryb życia. Bronią się przed drapieżnikami za pomocą jadu produkowanego w gruczołach w skórze. Żywią się owadami, ale potrafią polować nawet na gryzonie, np. myszy. Kumaki są nieco podobne do małych ropuch, ale mają jaskrawo ubarwione brzuchy: żółto- lub pomarańczowoczarne. Są to barwy ostrzegawcze, bo kumaki mają w skórze gruczoły produkujące jad.

Rzekotka drzewna jest małym zielonym płazem podobnym do żaby, spędzającym większość życia na drzewach i innych roślinach. Na palcach ma przyłgi, które pomagają we wspinaniu się na drzewa. Poluje tam na owady, które często zbiera z liści. Zjada też chrząszcze i pająki.

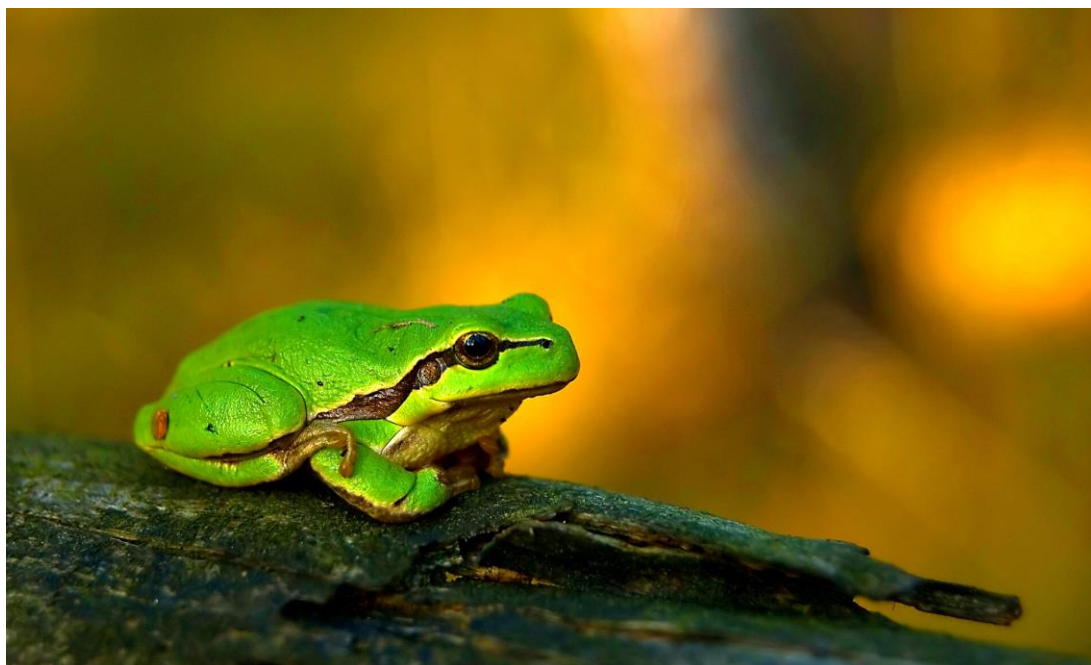
Salamandra plamista

Jest przedstawicielem płazów ogoniastych i jednym z największych płazów w Polsce. Jej palce nie są spięte błonami pławnymi. Ciało salamandry pokrywa gruba, czarna skóra z licznymi żółtymi lub pomarańczowymi plamami o różnej wielkości i formie. Kontrastowe plamy stanowią ubarwienie ostrzegawcze, które wiąże się z obecnością w skórze gruczołów jadowych. Salamandra ma dużą i silnie spłaszczoną głowę. Walcowaty kształt tułowia i ogona ułatwia wyginanie ciała podczas poruszania się na lądzie.

Rzekotka drzewna

Rzekotka drzewna to najmniejszy płaz występujący w Polsce. Wiedzie nadrzewny tryb życia. Często można ją spotkać w zaroślach w pobliżu zbiorników wodnych. Ma bardzo smukłe ciało oraz kończyny o wydłużonych palcach zakończonych przylgami, które umożliwiają utrzymywanie się na gałązkach i liściach. Rzekotkę cechuje zwykle jasnozielone ubarwienie, które jednak w zależności od temperatury, wilgotności, pory roku i barwy podłoża może się zmieniać od prawie czarnego po jasnożółte. W okresie godowym, w maju i czerwcu, w pierwszej połowie nocy, w pobliżu zbiorników wodnych można usłyszeć charakterystyczne dla samców rzekotek chóralne, donośne śpiewy. Często dochodzą z drzew rosnących nad wodą i są brane za odgłosy ptaków.

Ropucha szara

Ropucha szara to największa ropucha w Polsce. Ma krótkie kończyny, dlatego nie skacze, a raczej kroczy. Ubarwienie jej grzbietu jest ciemnoszare z licznymi małymi, ciemnobrązowymi plamkami. W skórze ropuchy szarej obficie występują gruczoły wydzielające śluz i substancje toksyczne. Zaniepokojona zamiera w bezruchu, przez co zlewa się z otoczeniem, lub przyjmuje pozycję grożącą – nadyma się i unosi ciało. Schwytana, pod wpływem ucisku, wydziela przez brodawki skórne drażniący jad, czym zmusza drapieżnika do otwarcia paszczy. Ropucha przez większość roku przebywa na lądzie. Wiedzie nocny tryb życia.

Traszki i kumaki

Spośród wszystkich krajowych gatunków płazów traszki są najsilniej związane ze środowiskiem wodnym. Mają smukłe ciało o ciemnym grzbiecie i jaskrawo pomarańczowym lub żółtym brzuchu, zwykle usianym czarnymi plamami. Takie ubarwienie nosi nazwę ostrzegawczego. Ich ogon jest długi i bocznie spłaszczony.

W zbiornikach wodnych lub w ich pobliżu można spotkać kumaki. Są one niewielkimi płazami o krępej budowie ciała, podobnymi do ropuch. Mają ciemno ubarwiony grzbiet z licznymi gruczołami jadowymi oraz charakterystyczny pomarańczowy lub żółty brzuch nakrapiany licznymi różnokształtnymi czarnymi plamami.

Napisz do zeszytu:

1. Płazy to organizmy ziemnowodne, żyją w środowiskach wilgotnych lub w pobliżu wody.
2. Płazy składają jaja w wodzie, z nich wylęgają się kijanki oddychające skrzelami; kijanki potem przechodzą metamorfozę i jako osobniki dorosłe oddychają płucami.
3. W Polsce żyje 18 gatunków płazów.

Zadanie do wykonania:

Wyjaśnij, co to znaczy, że żaba trawna jest organizmem zmiennocieplnym, i jaki wpływ ma ta cecha na tryb jej życia.